

Bebiztosítva

A szociális biztonság Ausztriában

wirtschaftsmuseum

2013

Az Osztrák Társadalom és Gazdaság Múzeumának
információs kiadványa, készült az Osztrák Társadalombiztosítók
Szövetségének megbízásából

www.sozialversicherung.at

Az osztrák társadalombiztosítás személyre szabott és felelős védelmet kínál ügyfeleinek a betegségekben, az életkorban és a munkahelyi balesetekben rejlő kockázatok ellen. Nagyban hozzájárul társadalmunk békéjéhez, jólétünkhöz és erősíti országunk demokratikus jellegét. Társadalombiztosítási rendszerünk Ausztria szociális biztonságának letéteményese. Országunk az életszínvonal és az egészségügyi rendszer tekintetében élen jár a világ nemzetei között.

A betegbiztosító mindenek előtt az orvosi szolgáltatások költségét vállalja át függetlenül attól, hogy milyen összegű járulékot fizettek. A nyugdíjbiztosító a munkával eltöltött évek után messzemenőig garantálja a megfelelő életszínvonalat. A balesetbiztosító célja a munkahelyi baleseteknek és a foglalkozásból eredő megbetegedéseknek megelőzése, de kezeli azok következményeit is. A biztosítási szolgáltatásokat a biztosítottak és a munkaadók által fizetett járulékokból, a nyugdíjbiztosítások esetében részben még adóbevételekből finanszírozzák. Nagy súlyt fektetünk az egészségmegőrzésre és az egészségtudatos életmód kialakítására. Célunk, hogy ügyfeleink mind a munkavégzés során, mind szabadidejükben egyre jobban ügyeljenek egészségükre. További fontos célkitűzésünk, hogy a munkafeltételek javításával megelőzzük a baleseteket, a foglalkozásból eredő megbetegedéseket és a munkával eltöltött életszakasz idő előtti lezárását.

Kiadványunk ennek szellemében kíván teljes áttekintést adni Önnek biztosítási rendszerünkről, alapelveinkről és szervezetünkről.

Dr. Hans Jörg Schelling
az Ausztriai Társadalombiztosítók Országos Egyesületének elnöke

© Médiatulajdonos és kiadó:

Az Osztrák Társadalom és Gazdaság Múzeuma,
Vogelsangasse 36, 1050 Wien, tel.: 01/545 25 51, fax: 01//545 25 51 - 55,
e-mail: wirtschaftsmuseum@oegwm.ac.at,
internet: <http://www.wirtschaftsmuseum.at>

Készült az Osztrák Társadalombiztosítók Szövetségének megbízásából,
Kundmanngasse 21, 1030 Wien, tel.: 01/711 32 - 1120, fax: 01/711 32 -3785,
e-mail: presse@hvb.sozvers.at,
internet: <http://www.sozialversicherung.at>
<http://www.hauptverband.at>

2013-as, felújított kiadás

A szociális háló

A szociális állam biztonságot nyújt polgárainak. A szociális háló biztosítja a szociális ellátást, a rehabilitációt és támogatást a kor előrehaladtával és a bajban.

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS

Betegbiztosítás
Balesetbiztosítás
Nyugdíjbiztosítás

Társadalombiztosítás
a szó tágabb
értelmében

lombbiztosítás
a szó tágabb
értelmében

Munkanélküliek ellátása

Kötelező biztosítás

Teljesítés a kérelmezési feltételek teljesítése esetén

Túlnyomórészt **járadékokból** finanszírozzák

SZOCIÁLIS KÖZELLÁTÁS

Családi ellátás, (családi segély, ápolási segély, gyermekgondozási segély stb., további közellátási formák: katonai ellátás, háborús elesettek biztosítása, ...

Családtámogatás és meghatározott személyeknek járó állami kompenzáció

Teljesítés a törvényben meghatározott körülmények fennállása esetén

A **hagyományos** finanszírozzák

SZOCIÁLIS GONDOZÁS/ALAPVETŐ ELLÁTÁSI FORMÁK

Rokkantsági ellátás – Elhelyezés idősek otthonában – Pénzbeli segély ...

A szociális háló "**utolsó szeme**"

Az **egyszisztencia-minimumot** biztosítja rászorultság esetén ill.

A általános **adóbevételekből** finanszírozzák kényszerhelyzetben

Az osztrák társadalombiztosítás rendszere

Intézmények

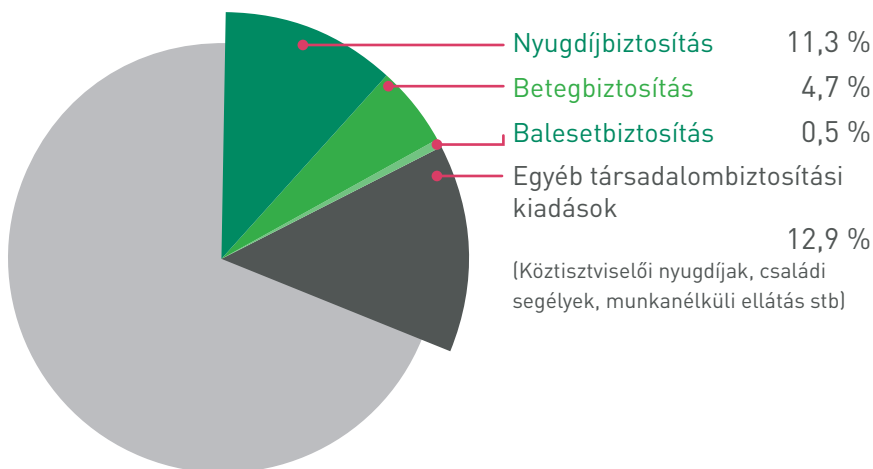
A társadalombiztosítás modern társadalmunk fontos összetartó-ereje, szervezetének gyökerei részben a középkorig nyúlnak vissza.

VÁLLALKOZÓK TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI INTÉZETE

Nyugdíjbiztosítás	Betegbiztosítás	Balesetbiztosítás
Nyugdíjbiztosító Intézet	9 területi betegbiztosítási pénztár	6 üzemi betegbiztosítási pénztár
Vállalkozók Társadalombiztosítási Intézete		Általános Balesetbiztosítási Intézet
Mezőgazdasági Dolgozók Társadalombiztosítási Intézete		
Vasúti és Bányászati Dolgozók Biztosító Intézete		
Ausztriai Közjegyzők Biztosító Intézete	Közalkalmazottak Biztosító Intézete	

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS KIADÁSAINAK ARÁNYA A BRUTTÓ HAZAI TERMÉKHEZ 2011-BEN

A társadalombiztosítási járulékok összege 88.3 milliárd euró, a bruttó hazai termék 29.4 %-a

Az önkormányzatiság Ausztriában

Az önkormányzatiság azt jelenti, hogy az állam olyan közfeladatokat enged át közösségeknek, amelyek a közösséget közvetlenül érintik.

AUSZTRIÁBAN ENNEK HÁROM TÍPUSA LÉTEZIK:

Szakmai önkormányzat a törvényes érdekképviselet keretén belül, Pl. dolgozói, gazdasági, mezőgazdasági, orvosi és gyógyszer-kamarák

Települési önkormányzat

Társadalombiztosítási önkormányzat

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ÖNKORMÁNYZAT

- **független** az államigazgatástól,
- fontos társadalmi erőket **integrál**,
- ügyintézése **demokratikus** és ügyfélorientált,
- szervezete költségkímélő és **kerüli a bürokráciát**,
- **erősíti** a szolidaritás érzését, valamint
- **tehermentesíti** és decentralizálja az államigazgatást.

Az ausztriai társadalombiztosítás rendszere a 19. század második felében kezdődő történelme során elejétől fogva az önkormányzatiság elve szerint szerveződik:

a biztosítottak képviselői és a munkaadók végzik a társadalombiztosítással kapcsolatos ügyek intézését. Az állam felügyeleti joggal bír.

A szolidaritás

A szolidaritás az emberi közösségvállalás egyik megnyilvánulási formája, amely annak belátásán alapul, hogy mi, emberek egymásra vagyunk utalva.

BARÁTOK KÖZTI SZOLIDARITÁS

- informális
- személyes jellegű
- szerkezetében egyszerű
- érzelmi alapokon nyugszik
- teljes körű

IDEGENEK KÖZTI SZOLIDARITÁS

- intézményesített
- társadalmi szintű
- szerkezetében összetett
- érzelmileg semleges
- specializált

TÁRSADALMI IGAZSÁGOSSÁG

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS ALAPJA A SZOLIDARITÁS:

- **A járulékok** tekintetében kiegyenlíti a sokat és a keveset keresők közti különbséget.
- **Az ellátások** tekintetében kiegyenlíti a támogatásra jobban rászorultak és kevésbé rászorultak közti különbséget.
- **A szociális kompenzáció** révén sok családtag is díjmentesen a társadalombiztosítás támogatottjainak körébe kerül.
- **A nyugdíjbiztosítással** létrejön a dolgozók és a nyugdíjasok közti generációs szerződés.
- **Munkáltatók és munkavállalók** egyaránt részt vállalnak a finanszírozásban.

A társadalombiztosítás
alapelvei Ausztriában

A kötelező biztosítás

Az ausztriai társadalombiztosítás egy sajátos eleme a kötelező biztosítás, amely csaknem minden dolgozót bevon a társadalombiztosítás rendszerébe.

A **KERESŐ TEVÉKENYSÉGGEL** létrejön
a **KÖTELEZŐ BIZTOSÍTÁS**, amely
a **BIZTOSÍTÁS VÉDELME**T nyújtja

A KÖTELEZŐ BIZTOSÍTÁS JELLEMZŐI:

- **A biztosítotti jogviszony** létrejöttéről törvény rendelkezik.
- **A biztosítás** várakozási idő nélkül, a biztosítási szerződés megkötésével azonnal érvényes (elfogadási kötelezettség vonatkozik rá korábbi, súlyos megbetegedés esetén is).
- **A biztosítottak igen nagy száma** garantálja a lehető legnagyobb kockázati szórást.
- Egyes közeli hozzátartozók **járadékmentesen válhatnak társbiztosítottá**.
- **A járadék összege** független az egyéni kockázati tényezőktől.
- **A biztosítottak körének nagysága** erősíti a társadalombiztosítás tárgyalási pozícióját a tárgyalópartnerekkel szemben (orvosok, gyógyszerárak, stb.)

A BIZTOSÍTÁSI KÉNYSZER AZT JELENTI, HOGY

- **minden biztosított** maga gondoskodik biztosításáról.
- **a kockázatot mérlegelik** a veszélyeztetett és a kevésbé veszélyeztetett személyek esetén (nincs elfogadási kötelezettség).
- **magasabb** és kiegészítő biztosítási díjakat szabnak meg nőknél, gyermekeknél és krónikus betegségben szenvedőknél.
- **több** az **adminisztrációs teendő**.

A társadalombiztosítás
alapelvei Ausztriában

Nincs kockázati mérlegelés

Az orvosi ellátás a társadalombiztosítás minden alanyának rendelkezésre áll, függetlenül attól, hogy annak személye mekkora biztosítási kockázatot jelent.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ

Nem utasíthatja el a **törvény által** számára kötelezően **előírt** biztosítás megkötését.

A társadalombiztosítás **nem tagadható meg** senkivel szemben, arra hivatkozva, hogy személye **nagy** biztosítási **kockázatot** jelent (pl. AIDS-betegek, súlyosan mozgáskorlátozottak esetében).

A MAGÁNBIZTOSÍTÓK

Nem kötelesek felvállalni **nagy kockázatot** (pl. a munkahely jellegéből, életkorból vagy korábbi megbetegedésből adódó nagy baleseti kockázat esetén).

A magánbiztosítók rendszerint **kizárják a teljesítést** bizonyos esetekre, mint például fizetési késedelem esetére.

A társadalombiztosító nem különbözteti meg ügyfeleit sem a fizetendő járulék százalékos mértékének meghatározásakor, sem a teljesítés során aszerint, hogy sokat, vagy keveset keres, hogy fiatal, vagy idős, hogy férfi vagy nő, vagy hogy krónikus betegségben szenved vagy makkegészséges.

A magánbiztosítások rendszerint kiegészítő biztosítást kötnek meghatározott teljesítésekre (pl. külön szobában történő kórházi kezelésre vagy kiegészítő nyugdíjra).

Nem nyereségorientált

A társadalombiztosítót a törvény a járulékok célszerű és takarékos felhasználására kötelezi és az elsődlegesen szociális, nem pedig piacgazdasági szempontok szerint működik.

AZ ADMINISZTRÁCIÓS KÖLTSÉGEINEK ARÁNYA TELJES KÖLTSÉGEKHEZ:

A teljes ausztriai
társadalombiztosítás 2011-ben

2,1%

Magánbiztosítások Ausztriában
(reklámköltségek nélkül)

6,1%

Magánbiztosítások Ausztriában
(reklámköltségekkel)

15–30%

A társadalombiztosítás magas színvonalú szolgáltatást nyújt minden biztosított számára. Minden 100 euró járulékből 97.9 eurót az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatásokra költenek.

FELOSZTÓ-KIRÓVÓ ELJÁRÁS

A törvényes nyugdíjak kiadásait átcsoportosításos eljárással finanszírozzák. Ez azt jelenti, hogy a nyugdíjakat legnagyobb részt **az aktív dolgozók által fizetett járulékokból fizetik ki**. Ezt kiegészíti még a hagyományos adóbevételekből származó állami költségvetési hozzájárulás.

- **nincs** személyi és inflációs kockázat
- **gyors** és gazdaságos járulékbeszedés
- **erősíti** a szolidáris gondolkodást
- **kevés** adminisztráció

A TŐKEFEDEZETEN ALAPULÓ ELJÁRÁS

A tőkefedezeten alapuló eljárás azt jelenti, hogy **a biztosított maga takarítja meg későbbi nyugdíját**. Ez mindenekelőtt a meglevő állami nyugdíjrendszer mellett kínál egy lehetőséget az időskori bevételkiesés pótlására.

- **mindenki** maga takarítja meg nyugdíját
- a **biztosítási díjak** és a teljesítések értéke különbözőek
- **személyi** és inflációs kockázattal jár
- **több** adminisztráció

Az osztrák társadalombiztosítás Védelem

Az osztrák társadalombiztosítás három nagy ágával, a beteg-, a baleset-, és a nyugdíjbiztosítással átfogó védelmet kínál. Ausztria csaknem minden lakosa élvezzi legalább az osztrák társadalombiztosítás három nagy ága egyikének védelmét.

AZ OSZTRÁK TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS HÁROM ÁGA:

BETEGBIZTOSÍTÁS

Betegség és a gyermekgondozási idő alatt jár, mintegy 8,4 millió embernek

BALESETBIZTOSÍTÁS

Munkahelyi balesetek és foglalkozásból eredő, betegsége esetén veszi igénybe mintegy 6,1 millió ember

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁS

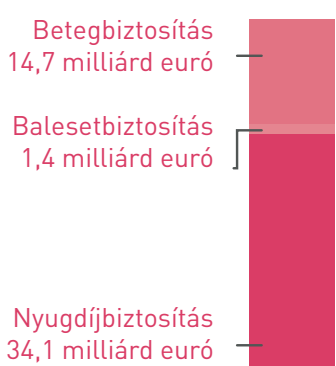
Időseknek és a hátramaradottaknak, valamint rokkantság esetén jár mintegy 5,8 millió embernek.

A társadalombiztosítás BEVÉTELEI 2011-ben

A társadalombiztosítás KIADÁSAI 2011-ben

Egyéb bevételek PL.
állami költségvetési hozzájárulás, főként a nyugdíjbiztosítás járulékmentes időszakában (6,6 milliárd euró)
a nyugdíjbiztosító kompenzációs keretéből származó térítés (1,0 milliárd euró)
a biztosítottakra eső költséghányad (0,1 milliárd euró)
a gyermekgondozási ellátás költségeinek térítése (0,3 milliárd euró)

Nyugdíjbiztosítás a
társadalombiztosításon belül

Biztosítás idős korban

Hozzávetőleg 3,6 millió munkavállalónak van nyugdíjbiztosítása. Havonta körülbelül 2,2 millió embernek fizetnek nyugdíjat. A társadalombiztosítás keretein belül működő nyugdíjbiztosítás Ausztriában messze a legfontosabb időskori biztosítás, melynek révén biztonsággal garantálható az öregkori évek életszínvonala.

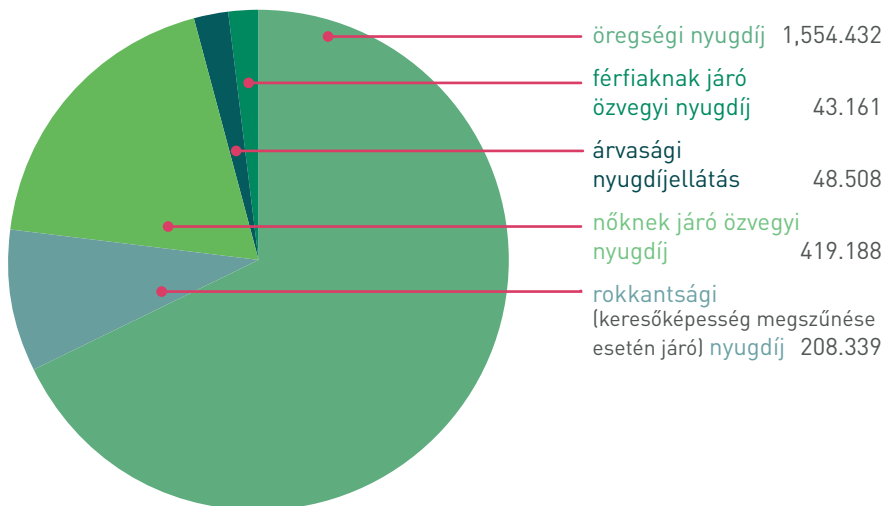
A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS KERETEIN BELÜL MŰKÖDŐ NYUGDÍJBIZTOSÍTÁS ÁLTAL NYÚJTOTT ELLÁTÁSOK:

- **öregségi** nyugdíjellátás
- **korkedvezményes** nyugdíjellátás hosszú időtartamú biztosítás esetén („átmeneti szabályozással”)
- **csökkent** munkaképesség miatti nyugdíjazás (a keresőképesség megszűnése esetén)
- **Nehéz fizikai munkát** végzők előrehozott öregségi nyugdíja
- „**rehabilitáció**”
- **Egészségmegőrzés**

A nyugdíjellátásra való jogosultság függ a biztosítás időtartamáról, a nyugdíjszámítási alaptól, valamint öregségi nyugdíjellátás esetén az életkortól.

A KÜLÖNBÖZŐ NYUGDÍJFAJTÁK SZÁMOKBAN

(2012 decemberében az összes nyugdíj száma: 2.273.628)

Hosszú távú finanszírozás

A várható élettartam növekedése és a csökkenő születési arányok megváltoztatják a társadalom kor szerinti összetételét. Az ezáltal jelentkező, a nyugdíjrendszert ért kihívásokkal meg lehet birkózni, ha a megváltozott feltételekhez igazodva idejében megreformáljuk a rendszert.

A KÉPZÉSI IDŐ, A MUNKÁVAL TÖLTÖTT ÉVEK ÉS A NYUGDÍJAS ÉVEK IDŐARÁNYÁNAK VÁLTOZÁSA

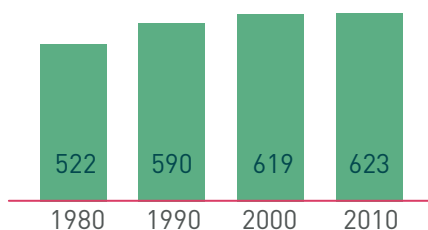

A nyugdíjasoknak az összlakossághoz viszonyított aránya

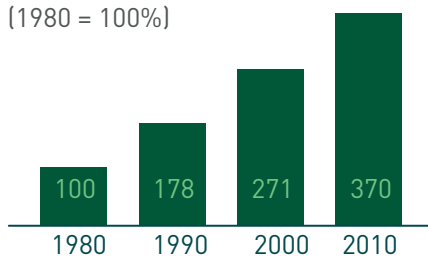
A NYUGDÍJTERHEK ALAKULÁSA

(Az 1,000 munkavállalóra eső nyugdíjasok aránya)

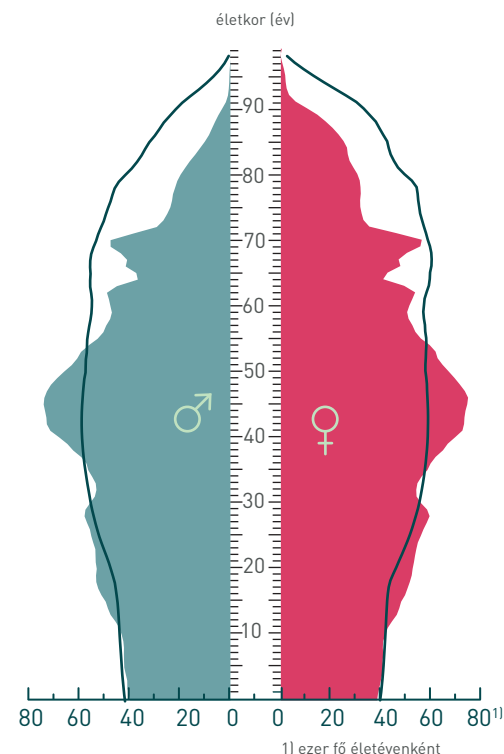

A BRUTTÓ HAZAI TERMÉK ALAKULÁSA

(1980 = 100%)

NÉPESSÉGI PIRAMIS 2030-BEN ÉS ELŐREJELZÉS 2060-RA

Biztosítás munkahelyi baleset esetén

Az éves átlagot tekintve a balesetbiztosítást kötött személyek száma 2011-ben elérte az 6.1 milliót. A balesetbiztosítást 95,7%-ban a munkáltatók által fizetett járulékból, 4,3%-ban pedig egyéb bevételekből (állam és a családok számára létrehozott kompenzációs alap) finanszírozzák.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSON BELÜLI BALESETBIZTOSÍTÁS NYÚJTOTTA ELLÁTÁSI FORMÁK:

- Munkahelyi balesetek és foglalkozásból eredő **betegségek megelőzése**
- Munkavégzést elősegítő **gyógyászati kezelés**
- **Baleset utáni gyógykezelés**
- **Rehabilitáció**
- Munkahelyi baleset és foglalkozásból eredő betegség esetén **kártérítés** (pl. rokkantsági nyugdíj, özvegyi járadék, a keresőképességet korlátozó, munkahelyi baleset után járó, egyszeri kártérítés)

TANULÓK ÉS EGYETEMI HALLGATÓK VÉDELME

A tanulók és az egyetemi hallgatók 1977 óta alanyai a társadalombiztosítás keretein belül működő balesetbiztosításnak. Tanulmányaikkal összefüggő balesetek esetén a balesetbiztosítás ellátásaiban részesülnek. Ilyen baleset például az iskolába vezető úton, az tanítási óra alatt, a tanulmányi kiránduláson vagy a sítáborban történt baleset. A balesetet jelenteni kell a balesetbiztosítónál ahhoz, hogy igénybe lehessen venni a biztosító szolgáltatását. Az iskola vezetőségét törvény kötelezi a baleset bejelentésére. A biztosított tanuló/hallgató nem fizet járulékot. A finanszírozást ebben az esetben a hagyományos járulékokból és a családok számára létrehozott kompenzációs alaptól biztosítják.

EGY PÉLDA:

Egy általános iskolai tanuló egy sítáborban komplikált lábtörést szenved és helikopterrel kell szállítani. 14 napos kórházi kezelést kap egy baleseti klinikán, majd egy 21 napos rehabilitáció következik egy gyógyászati központban.

Ezen ellátások összes költsége kb. 16.600 euró.

Biztosítás betegség esetén

Jelenleg mintegy 8.4 millió ember, azaz a lakosság 99.9%-a élvezi a társadalombiztosítás keretén belül működő betegbiztosítás védelmét.

A BETEGBIZTOSÍTÁS KÍNÁLTA SZOLGÁLTATÁSOK:

- **Megelőzéshez**
 - Kismama és csecsemő rendszeres vizsgálata
 - Fiatalkori orvosi vizsgálatok
 - Megelőzést célzó vizsgálatok
 - Egészségmegőrzés
- **Betegség esetén**
 - orvosi segítségnyújtás és fogászati kezelés
 - kórházi ellátás
 - gyógyszerek
 - otthoni orvosi ellátás
 - pszichoterápia
 - klinikai pszichológusok által végzett diagnosztika
 - orvosi rehabilitáció
 - ergoterápia
 - táppénz
 - költségtérítés (pl. választott orvos esetén)
 - költséghozzájárulás (pl. fogpótláskor)
- **Gyógyászati eszközök** (pl. talpbatét) és segédeszközök (pl. tolókocsi)
- **A gyermekgondozási idő alatt**
 - kórházi ellátás
 - heti juttatás (üzemi segély)

NÉHÁNY PÉLDA AZ ESETLEGES MŰTÉTEK KÖLTSÉGEIRE:

(ápolási, rehabilitációs költségek és esetleges táppénz...stb. nélkül)

VAKBÉLMŰTÉT	€ 880,-
CSÍPŐMŰTÉT	€ 6.130,-
SZÍVBILLENTYŰ-MŰTÉT	€ 11.440,-

Havi 81 euró járulék befizetésével a biztosított és hozzátartozói széles körű védelmet élveznek, melyet orvosi rendelőkben, kórházakban... stb. biztosítanak számukra.

A védelemben részesültek 25%-a hozzátartozóként, saját járulék fizetése nélkül részesül a biztosítás nyújtotta előnyökben.

A szolgáltatások igénybevétele

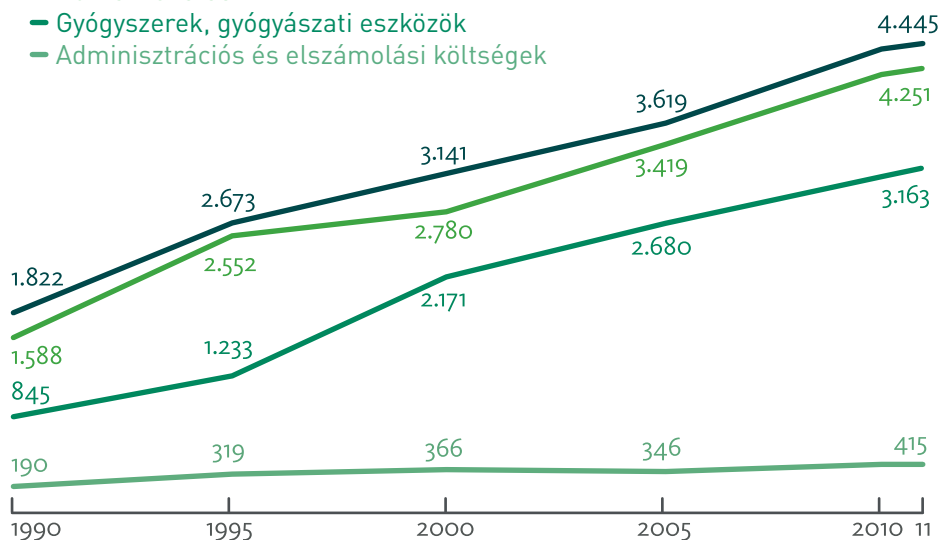
Chip-kártyával egészségügyi szolgáltatásokat is igénybe lehet venni készpénz nélkül – ezekért nemritkán nagy összegű számlákat kellene egyébként kiegyenlíteni. Ezt nevezzük a természetbeni ellátás elvének.

- A **betegbiztosítók** orvosokkal és más szerződéses partnerekkel (gyógyszereszekkel, pszichoterapeutákkal...stb.) szerződést kötnek.
- A **szerződött orvosok** kötelesek ellátni a chip-kártyával rendelkező beteget. Ezt az ellátást azután közvetlenül a betegbiztosítóval számolják el.
- A **legtöbb biztosított** 10 euró járulékot fizet évente. A köztisztviselők és a vállalkozók az orvosi kezelés árának 20 %-át kötelesek megtéríteni. Több lehetőség van arra, hogy a beteg ezalól mentességet kapjon.
- A **természetbeni ellátás elve** lehetővé teszi a szolgáltatások egyszerű és bürokrácia mentes igénybevételét.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSON BELÜLI BETEGBIZTOSÍTÁS LEGNAGYOBB KIADÁSI TÉTELEI

(1990 – 2011 millió euróban):

- Orvosi segítségnyújtás, fogorvosi ellátás
- Kórházi ellátás
- Gyógyszerek, gyógyászati eszközök
- Adminisztrációs és elszámolási költségek

A társadalombiztosítót megtalálják az interneten is! Így az ügyfél gyorsan, a bürokrácia kikerülésével léphet kapcsolatba biztosítójával. A "virtuális társadalombiztosító", mint a társadalombiztosítók jövőbe mutató kezdeményezése, emberközeli szolgáltatást kínál a világhálón.

ESV – A VIRTUÁLIS TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ

- **Tájékoztatás** a beteg-, a baleset- és a nyugdíjbiztosításról
- **Nyomtatványok** és brosrák letöltése
- **A biztosítással kapcsolatos adatok kivonata**, a biztosítás pillanatnyi állapotának lekérdezése
- Az osztrák társadalombiztosítás adatainak **grafikus megjelenítése**
- **Tippek az egészséges életmódra**
- Társadalombiztosítási és egészségügyi **vetélkedő**
- **A visszajelzés** lehetőségei
- **A betegbiztosítási** lap megrendelése

ELEKTRONIKUS GYÓGYSZER-ADAGOLÁS. EGYSZERŰ ÉS BIZTONSÁGOS

Az orvos által felírt, vagy a gyógyszertárban recept nélkül kapható gyógyszereket elektronikusan nyilvántartják. Ezáltal a kívánt és a nem kívánt kölcsönhatások könnyebben ellenőrizhetőek és már a felírás során figyelembe vehetőek lesznek. A nem receptköteles készítmények kiadásakor a patikus is táthatja így, hogy az új gyógyszer alkalmazható-e az eddigi gyógyszer-adagolás mellett.

- Minden felírt és kiadott **hatóanyag illeszkedik** egymáshoz.
- A személyre szóló **gyógyszer-táblázaton** rögtön átláthatóak az aktuálisan szedett gyógyszerek.
- Az orvos és a gyógyszerész még biztosabban felismerheti a lehetséges **kölcsönhatásokat**.
- Az **e-kártya** a **gyógyszerszedési adatok védelmének** kulcsa.
- Egy közös projekt, amelyhez az egészségügy **minden lényeges szereplője** tapasztalatait és **szaktudását** adja.

További információk: www.gesundheit.gv.at és www.chipkarte.at